

Euroopan lentoturvallisuusvirasto

VUODEN 2004 TYÖOHJELMA

7. TAMMIKUUTA 2004

SISÄLLYSLUETTELO

1 ALKUSANAT	1
2 JOHDANTO	2
2.1 Mikä on Euroopan lentoturvallisuusvirasto?	2
2.2 Vuoden 2003 saavutukset	3
Säätelykehys	3
Hallinto	3
3 VIRASTON TÄRKEIMPIEN TEHTÄVIEN TOTEUTTAMINEN	5
3.2 Hyväksyntä	5
Tarkoituksenmukaisten ulkoistamisjärjestelyjen saattaminen päätökseen	5
Yhteydenpito ja hyväksyntätehtävien seuranta	5
Tehtävien ulkoistamisen ja välivaiheen vähittäinen lopettaminen	6
Hyväksyntää koskevan asetuksen (EY) N:o 1702/2003 täytäntöönpanon arviointi	6
3.3 Sääntöjen laadinta	7
Sääntöjenlaadintajärjestelmät	7
Sääntöjen laadintaa koskeva ohjelma	7
3.4 Tarkastukset ja standardointi	8
Menettelyjen hyväksyminen ja soveltaminen	8
Koulutus ja seminaarit	9
Viraston laatujärjestelmän luonnostelu	9
Ilmoitetut poikkeamat	9
3.5 Kahdenväliset asiat	9
4 VIRASTON TUKITOIMINTOJEN LUOMINEN	11
4.1 Sisäiset säännöt ja menettelyt: toimiva, selkeä ja avoin järjestelmä	11
4.2 Henkilöstö: viraston ensisijainen painopiste	11
4.3 Varainhoito	12
Yleinen toiminta	12
Hyväksyntätehtävät	12
4.4 Tietotekniikka: korkealaatuisen järjestelmän luominen	13
Toimiston automaatiopalvelut	13
Tietokannat: toteuttaminen ja hallinta	13
Tietoverkko ja viestintä	14
Turvallisuus	14
Käyttäjätuki	14
Järjestelmien kehittäminen	14
4.5 Viestintä	15
4.6 Oikeudelliset asiat	16
Viraston menettelyjen lainmukaisuuden varmistaminen	16
Tuen järjestäminen viraston pätehtävien hoitamista varten	17
Oikeusvarmuuden hankkiminen viraston ilmailualaa koskevalle toiminnalle	17

Arvostetun asiantuntijakeskuksen perustaminen	18
4.7 Seuranta	18
5 JOHTOPÄÄTÖKSET	19
LIITE – EUROOPAN LENTOTURVALLISUUSVIRASTON ORGANISAATIOKAAVIO (JOULUKUU 2003)	20

1 Alkusanat

Tässä asiakirjassa määritellään tehtävät, jotka Euroopan lentoturvallisuusviraston on määrä toteuttaa vuonna 2004. Työohjelmassa on kaksi päälukua (luvut 3 ja 4). Niistä ensimmäinen liittyy viraston keskeisimpään toimintaan asetuksen N:o 1592/2002/EY vaatimusten mukaan (esimerkiksi toimeenpantavat tehtävät ja sääntöjen laadinta). Nämä tehtävät muodostavat Euroopan lentoturvallisuusviraston "toiminnan ytimen", ja viraston onnistuminen keskipitkällä aikavälillä arvioidaankin sen perusteella, kuinka tehokkaasti se kykenee toteuttamaan kyseiset tehtävät. Toinen pääluku puolestaan liittyy erilaisiin käytännöllisiin ja logistisiin asioihin, uuden viraston perustamisen yhteydessä ja siinä on sellaisia keskeisiä asioita, jotka myötävaikuttavat merkittävästi viraston kykyyn suoriutua tärkeimmistä tehtävistään. Euroopan lentoturvallisuusviraston perustamisesta asetuksen 24 artikla edellyttää, että viraston hallintoneuvosto hyväksyy (komission lausunnon saatuaan) työohjelman ja toimittaa sen Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle sekä jäsenvaltioille.

Tätä tekstiä laadittaessa virasto on vielä kehitysvaiheessa, joten tässä esiteltävä työohjelma antaa jonkinlaisen käsityksen viraston tehtävistä mutta ei ole tyhjentävä ohjelma-asiakirja. Siihen asti, kunnes viraston hallintojohtaja, laadusta ja standardoinnista vastaava johtaja, hyväksynnästä vastaava johtaja sekä sääntöjen laadinnasta vastaava johtaja nimitetään vuoden 2004 alkupuolella, viraston useilta erikoisaloilta puuttuu tarvittava ylempi johto, joka kehittäisi edelleen erilaisten tehtävien suorittamista. Virastoa ollaan myös siirtämässä sen lopulliseen sijaintipaikkaan Kölniin, mikä vaikuttaa merkittävästi viraston toimintaan. Näin ollen tämä asiakirja tarkastetaan, ja muutettu työohjelma toimitetaan hallintoneuvoston hyväksyttäväksi vuoden 2004 ensimmäisen neljänneksen lopulla. Hyväksynnän jälkeen täydennetty työohjelma toimitetaan suoraan Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja jäsenvaltioille.

2 Johdanto

2.1 Mikä on Euroopan lentoturvallisuusvirasto?

Euroopan lentoturvallisuusviraston perustaminen on keskeinen osa Euroopan unionin suunnitelmaa luoda ja ylläpitää korkeaa ja yhdenmukaista siviili-ilmailun tasoa Euroopassa ja sen ulkopuolellakin. Viraston tavoitteena on lisäksi muun muassa varmistaa ympäristönsuojelun korkeasta ja yhtenäisestä tasosta, helpottaa tavaroiden, henkilöiden ja palvelujen vapaata liikkuvuutta, edistää sääntely- ja hyväksyntämenettelyjen kustannustehokkuutta, auttaa jäsenvaltioita täyttämään Chicagon yleissopimuksen mukaiset velvoitteet sekä edistää yhteisön näkökantoja siviili-ilmailuturvallisuuden standardeista.

Vaikka taloudellinen tilanne siviili-ilmailualalla on tällä hetkellä hankala, ala kasvaa pitkällä aikavälillä. Tämä merkitsee sitä, että lisätoimenpiteet ovat välttämättömiä sen varmistamiseksi, ettei niiden ihmisten määrä kasva, joihin lento-onnettomuuksilla on vaikutusta.

Toisaalta ilmailualan edustajat ovat vaatineet sääntelyviranomaisilta lisäponnisteluja helpottamaan välttämättömien turvallisuusstandardien noudattamista ja alalla tuetaan uuden viraston perustamista. Näin helpotetaan tehokasta ja järkipäistä sääntöjen laadintaa ja yhdenmukaistamista Euroopan tasolla.

Juuri näiden seikkojen perusteella Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto antoivat asetuksen (EY) N:o 1592/2002 (viraston perustamisasetus), joka toimii kahdella tavalla. Se määrittää siviili-ilmailun turvallisuutta sekä ympäristönsuojelua koskevat yleiset periaatteet ja vaatimukset. Toiseksi siinä perustetaan Euroopan lentoturvallisuusvirasto, joka toteuttaa tiettyjä kyseisessä säädöksessä lueteltuja tehtäviä. Tässä mielessä "lentoturvallisuus" sisältää myös kaikkia ilma-aluksia koskevat lentokelpoisuusvaatimukset sekä yleiset turvallisuusstandardit, joita ilma-alusten suunnittelusta, valmistuksesta ja huollosta vastaavien organisaatioiden ja henkilöiden on noudatettava. On myös huomattava, että Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan parlamentin toiveiden mukaisesti viraston rooli laajenee lähitulevaisuudessa lentoliikennettä ja lentomiestön lupia koskeviin asioihin.

Viraston perustamisasetuksen oli tarkoitus rakentua jäsenvaltioiden yhteistyön tuloksille Euroopan ilmailuviranomaisten yhteistyöelimessä (JAA) siinä tarkoituksessa, että luotaisiin yhtenäinen järjestelmä siviili-ilmailun turvallisuuden sääntelyä sekä ympäristönsuojelua varten. Euroopan lentoturvallisuusjärjestö

- avustaa Euroopan komissiota säädösten laatimisessa ja kansainvälisissä edustustehtävissä,
- soveltaa yhteisön oikeutta aloilla, joilla keskitetty hyväksyntä on tehokkaampaa kuin jäsenvaltioiden yksittäiset toimet,
- valvoo yhteisön oikeuden täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa, kun ne itse toteuttavat hyväksyntätehtäviä.

2.2 Vuoden 2003 saavutukset

Vuosi 2003 oli viraston perustamisen osalta hyvin haasteellinen, vaikka viraston perustamisasetuksessa säädettyä määräaika onnistuttiinkin noudattamaan ja virasto aloitti toimintansa 28. syyskuuta. Pääjohtajan nimittämistä siirrettiin vuoden 2003 alkupuolesta 1. syyskuuhun. Ennen pääjohtajan nimittämistä viraston hallintoneuvosto ja komissio kuitenkin tekivät parhaansa helpottaakseen tarvittavien tehtävien hoitamista ilman pääjohtajaa. Euroopan komissio muun muassa luovutti virastolle toimitiloja ja palkkasi muutamia ylimääräisiä toimihenkilöitä viraston perustamista varten. Virastolla ei siis kuitenkaan ollut omaa teknistä henkilöstöä, vaikka tarvittavat säännöt viraston asianmukaisen toiminnan aloittamiseksi oli laadittava ("täytäntöönpanosäännöt") ja viraston oli otettava hoitaakseen tietyt sille kuuluvat hyväksyntätehtävät 28. syyskuuta lähtien. Näin ollen viraston oli turvauduttava ulkopuolisten asiantuntijoiden apuun ja käytettävä kansallisten ilmailuviranomaisten ja Euroopan ilmailuviranomaisten yhteistyöelimen, JAA:n, henkilökuntaa.

Säätelykehys

Viraston työn alkuvaihe edellytti useita komission hyväksynnän vaatineita oikeudellisia tekstejä, jotka muodostavat viraston perustamisasetuksen kanssa viraston toiminnan säätelykehysten. Näin ollen komission palkkaamat toimihenkilöt olivat täystyöllistettyjä valmistellessaan viraston pääjohtajan lausuntoa täytäntöönpanosäännöistä, seurattessaan täytäntöönpanosääntöjä koskevia kuulemismenettelyjä ja laatiessaan olennaisia hyväksyntäeritelmiä sekä ohjeaineistoa. Komissio hyväksyi syyskuussa hyväksyntätehtäviä koskevan asetuksen, jotta virasto voisi alkaa toteuttaa tärkeimpiä tehtäviään. Nämä tehtävät ovat erittäin kiireellisiä. Asetus N:o 1702/2003/EY ilma-alusten ja niihin liittyvien tuotteiden, osien ja laitteiden lentokelpoisuus- ja ympäristöhyväksyntää sekä suunnittelu- ja tuotantoorganisaatioiden hyväksyntää koskevista täytäntöönpanosäännöistä julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 27. syyskuuta 2003. Asetus N:o 2042/2003/EY lentokelpoisuuden ja ilmailutuotteiden, osien ja laitteiden ylläpidosta ja näihin tehtäviin osallistuvien organisaatioiden ja henkilöstön hyväksymisestä julkaistiin 28. marraskuuta.

Kaikki hyväksyntäeritelmat ja ohjeaineistot (alemman tason lainsäädännölliset vaatimukset) myös tarkistettiin viraston ensimmäisten toimintakuukausien aikana, jotta niihin voitaisiin tehdä kaikki tarvittavat muutokset ja jotta ne voitaisiin hyväksyä vuonna 2003.

Näin ollen voidaan todeta, että vuonna 2003 virasto valvoi toimialaansa kuuluvien ilmailualan säädösten täydentämistä ja tarkistamista sekä osallistui tähän työhön aktiivisesti. Tämä pohjusti merkittävästi viraston kehitteillä olevaa operatiivista toimintaa.

Hallinto

Viraston rahoitusjärjestelmä säännöksineen ja menettelyineen luotiin kokonaisuudessaan ja se on ollut toiminnassa 1. lokakuuta lähtien. Tähän sisältyi viraston oman varainhoitoasetuksen hyväksyminen (komission antaman varainhoidon puiteasetuksen perusteella), viraston tilinpitäjän nimittäminen sekä tarvittavien kirjanpitovälineiden hankkiminen.

Muiden asioiden osalta viraston hallintoneuvosto hyväksyi vuoden aikana useita tärkeitä asiakirjoja, jotka koskivat seuraavia asioita:

- henkilöstöpolitiikka,
- viraston organisaatorakenteen luonnos,
- sääntöjenlaatumismenettely,
- varainhoitoasetus,
- hyväksyntämenettelyjen suuntaviivat,
- ulkoistamispolitiikka.

Web-sivusto

Euroopan lentoturvallisuusviraston verkkosivut www.easa.eu.int otettiin käyttöön ajoissa määräaikaan nähden, joka oli 28. syyskuuta mennessä mahdollistamaan viraston suora yhteydenpito asianosaisiin ja suureen yleisöön. Verkkosivuille lisätään uutta tietoa aina kun sitä on saatavilla. Viraston tekstien toimittamista saataville online-muodossa pidettiin tärkeänä askeleena perustamisasetuksen voimaantulon kannalta.

3 Viraston tärkeimpien tehtävien toteuttaminen

3.1 Johdanto

Siirtymäkaudella ja etenkin vuonna 2004 virastolla ei ole riittävästi henkilökuntaa sille annettujen tehtävien hoitamiseksi. Siksi virasto turvautuu kansallisten ilmailuviranomaisten palveluksessa olevan henkilöstön (NAA) apuun. Tässä yhteydessä virasto soveltaa hallintoneuvoston hyväksymää ulkoistamispolitiikkaa, mikä merkitsee sitä, että viraston on tehtävä pikaisesti sopimuksia kansallisten ilmailuviranomaisten kanssa, jotta niille voitaisiin antaa tiettyjä hyväksyntää koskevia ja siihen liittyviä tukitehtäviä. Vastaavanlainen sopimus tehtiin JAA:n pääkonttorin (Central JAA) kanssa joulukuussa 2003. Sopimusten tulisi sisältää tarvittavat sellaiset määräykset, jotka mahdollistavat muutoksia ulkoistettuihin tehtäviin viraston sisäisen kapasiteetin kasvun mukaan.

Ulkoistetut tehtävät toteutetaan asianmukaisia viraston toimintasääntöjä noudattaen. Viraston perustamisasetuksen mukaan pääjohtaja on päävastuussa lentoturvallisuutta ja ympäristövaatimuksia koskevista lopullisista päätöksistä.

Muista tehtävistä viraston on myös ryhdyttävä toteuttamaan mm. turvallisuusarviointi- ja tutkimustehtäviään, vaikka kyseisiä tehtäviä ei olekaan vielä annettu minkään tietyn linjan hoidettavaksi. Toistaiseksi kyseisten tehtävien toteuttamista valvoo viraston pääjohtaja.

Tarvittavat kahdenväliset sopimukset viraston ja kansallisten ilmailuviranomaisten välillä tulevat voimaan vuoden 2004 ensimmäisen neljänneksen aikana.

3.2 Hyväksyntä

Hyväksyntätehtävät ovat virastolle äärimmäisen tärkeitä. Viraston tavoitteena on mahdollisimman pian kyetä vastaamaan itse tehtävistä, joista tällä hetkellä huolehtii JAA:n pääkonttori. Näitä tehtäviä ovat muun muassa hyväksynnästä vastaavien työryhmien koollekutsuminen ja koordinointi.

Tarkoituksenmukaisten ulkoistamisjärjestelyjen saattaminen päätökseen

Euroopan lentoturvallisuusviraston pääjohtaja valtuutti kansalliset ilmailuviranomaiset ja JAA:n pääkonttorin jatkamaan joidenkin viraston tehtävien hoitamista 28. syyskuuta 2003 jälkeen ainakin neljän kuukauden ajan. Tätä järjestelyä jatketaan tarvittaessa, jotta varmistettaisiin, että ulkoistamissopimukset saadaan asianmukaisesti päätökseen.

Yhteydenpito ja hyväksyntätehtävien seuranta

- Tietojen käsittely tuottamisvaiheesta arkistointiin

Yksi viraston tärkeimmistä ja luultavasti myös käytännönläheisimmistä tehtävistä on tietokantojen luominen hyväksyntätehtäviä varten. Koska olemassa olevat tietokannat ovat hyvin erilaisia ja tiedot monimutkaisia, kaikkia mahdollisia ratkaisuja on kehitettävä yhdessä tietoteknisten toimintojen kanssa sekä JAA:n ja kansallisten ilmailuviranomaisten asiantuntemusta hyödyntäen. Edellä mainittuja ratkaisuja voivat olla esimerkiksi nykyisten järjestelmien yhteen liittäminen tai kokonaan uuden tietokannan luominen. Merkittävä vaihe viraston tietokantojen kehittämisessä, tehtiinpä se sitten millä tavalla tahansa, on määritellä kansallisten

ilmailuviranomaisten ja JAA:n kanssa, minkä tasoista tietoa virasto käsittelee ja tallentaa ja millä menetelmällä tieto siirretään, kun hyväksyntähanke on saatu päätökseen.

Jotta hyväksyntätehtävien hoitaminen olisi helpompaa ja jotta hakijat saisivat selkeämmän kuvan Euroopan lentoturvallisuusvirastosta, kaikille viraston myöntämille hyväksyntätodistuksille määritetään yhtenäinen malli. Myöhemmin myös hakulomakkeiden malli yhtenäistetään, mikä tekee hyväksyntämenettelyistä olennaisesti selkeämpiä hakijoiden kannalta.

Euroopan lentoturvallisuusviraston hyväksyntätodistukset saadaan käyttöön 2004 ensimmäisen neljänneksen aikana. Jatkossa kehitetään myös yhtenäiset hakulomakemallit ja -standardit. Virasto vielä tämän vuoden aikana joko siirtää tarvittavia ulkopuolisia tietokantoja itselleen tai kehittää yhteyksiä ulkoisiin tietokantoihin.

1. Asianmukaisten menettelyjen luominen

Hallintoneuvoston hyväksymien hyväksyntämenettelyjen perusteella pääjohtaja kehittää tuotteiden ja organisaatioiden hyväksyntää koskevia täytäntöönpanomenettelyjä. Nämä täytäntöönpanomenettelyt määräävät erityisesti jokaisen menettelyn tärkeimmät vaiheet, hyväksynnästä vastaavan työryhmän kokoonpanon sekä hakulomakkeiden mallin ja haun aikataulun. Täytäntöönpanomenettelyjen luomisella saadaan aikaan muun muassa sen, että riitoja voidaan ratkaista asiantuntijaryhmän välityksellä.

Hyväksyntää koskevat täytäntöönpanomenettelyt laaditaan vuoden 2004 ensimmäisen neljänneksen aikana.

Tehtävien ulkoistamisen ja välivaiheen vähittäinen lopettaminen

Viraston on laadittava hyväksyntää koskevat ohjelmansa, jotta voitaisiin luopua kaikista välivaiheen järjestelyistä ja nyt alihankintana suoritettavista tehtävistä. Aluksi on palkattava tarvittava henkilöstö, ja aivan ensimmäiseksi aloitettavat hyväksynnästä vastaavan johtajan kanssa työskentelevästä ryhmästä. Hyväksynnästä vastaavan johtajan tehtävänä on ottaa käyttöön seurantamenettelyt kaikkia ulkoistettuja tehtäviä varten viraston hyväksyntää koskevien painopisteiden mukaisesti.

Hyväksynnästä vastaava johtaja ryhtyy hoitamaan tehtäviään heti vuoden alusta lähtien. Samalla palkataan hyväksyntätehtäviin myös muuta henkilöstöä, jotta tärkeimmästä tehtävästä vastaava ryhmä voisi aloittaa toimintansa mahdollisimman pian.

Hyväksyntää koskevan asetuksen (EY) N:o 1702/2003 täytäntöönpanon arviointi

Asetuksen (EY) N:o 1702/2003 2 artiklan 3 kohdan a alakohdan i alakohdan mukaan viraston tärkein tehtävä on määritellä 1. toukokuuta 2004 mennessä, takaavatko tyyppihyväksynnän perusteet, tyyppihyväksyntämääräykset, käyttökokemus ja turvallisuusjärjestelmät kyseisen artiklan kolmannessa ja neljännessä luetelmakohdassa mainittujen tuotteiden osalta viraston perustamisasetuksen sekä asetuksen (EY) N:o 1702/2003 mukaisen turvallisuustason.

3.3 Sääntöjen laadinta

Koska virasto on vasta aloittanut toimintansa, sääntöjen laadintaan liittyvällä toiminnalla on vuonna 2004 kaksi tavoitetta: paperilla hyväksytyjen sääntöjenlaadintajärjestelmien toteuttaminen käytännössä sekä viraston erityisten sääntöjenlaadintatehtävien aloittaminen.

Sääntöjenlaadintajärjestelmät

Sääntöjen laadintaa on jo kehitetty merkittävästi vuoden 2003 aikana. Hallintoneuvosto muun muassa hyväksyi menetelmän, jota sovelletaan sääntöjen laadinnassa. Seuraavaksi on nimettävä jäsenet kahteen uuteen elimeen, jotka osallistuvat aktiivisesti viraston sääntöjen laadintaan. Toinen näistä elimistä on turvallisuusvaatimusten neuvoo-antava komitea (safety standards consultative committee, SSCC), johon kuuluu viraston toimenpiteiden kohteena olevien osapuolten edustajia. Toinen on kansallisten viranomaisten edustajista koostuva neuvoo-antava komitea (advisory group of national authorities, AGNA). Komiteoiden jäsenet neuvovat viraston pääjohtajaa lentoturvallisuus- ja ympäristövaatimusten toteuttamisesta kokemuksensa perusteella, ja virasto hyötyykin olennaisesti heidän asiantuntemuksestaan toteuttaessaan sääntöjenlaadintatehtäviään, joihin kuuluu lausuntojen antaminen komissiolle tulevia perusvaatimuksia ja täytäntöönpanosääntöjä varten sekä hyväksyntäeritelmien, joissa määritellään hyväksyttävät menetelmät vaatimusten täyttämiseksi, ja ohjeaineiston laatiminen. Pääjohtaja vahvistaa kummankin komitean kokoonpanon 1. helmikuuta mennessä. Edellä mainittujen komiteoiden aktiivisen osallistumisen ja tuen ansiosta virasto voi kehittää tarvittavia sääntöjenlaadintamenettelyjä muun muassa määrittelemällä sääntelyn vaikutusten arviointia koskevan lähestymistavan ja luonnoksia laativien työryhmien toimintasäännöt. Kaikkien menetelmien on tarkoitus olla valmiina vuoden loppuun mennessä.

Sääntöjen laadintaa koskeva ohjelma

Viraston vuoden 2004 työohjelma sisältää jo useita sääntöjenlaadintatehtäviä. Tehtäväluettelo ei kuitenkaan ole lopullinen, ja sitä täydennetään tarvittaessa vuoden aikana turvallisuusvaatimusten neuvoo-antavaa komiteaa sekä kansallisten ilmailuviranomaisten edustajista koostuvaa neuvoo-antavaa komiteaa kuulemalla.

- Perustamisasetuksen tarkastaminen

Virasto antaa komissiolle lausunnon tärkeimmistä lentotoimintaa ja lentohenkilöstön lupia koskevista vaatimuksista. Sääntöjen laadinta aloitetaan helmikuun alussa, mikä jättää riittävästi aikaa kuulemiselle viraston sääntöjenlaadintamenettelyn periaatteiden mukaisesti.

- Hyväksyntää ja lentokelpoisuuden ylläpitämistä koskevien täytäntöönpanosääntöjen tarkastaminen

Vuonna 2003 hyväksytyissä teksteissä on havaittu mahdollisia ongelmia. Virasto on sitoutunut käsittelemään kyseiset tekstit uudelleen mahdollisimman pian, jotta tekstissä mahdollisesti säännönvastaisuudet tai epäjohtonmukaisuudet voitaisiin korjata. Esimerkiksi yksi tällainen on yleisilmailua koskevan M osan soveltamisesta johtuvien sääntelyyn liittyvien vaikutusten arviointi.

- Laatutodistusten kehittäminen

Vuonna 2004 on myös kehitettävä laatutodistuksia, mukaan lukien melutodistukset, joita varten viraston on laadittava yleiset vaatimukset. Virasto hyväksyy asiaa koskevan tekstin vuoden loppuun mennessä.

Lisäksi virasto alkaa valmistella turvallisuusvaatimusten neuvoa-antavan komitean ja kansallisten ilmailuviranomaisten edustajista koostuvan neuvoa-antavan komitean avulla sekä vuoden 2005 että keskipitkän aikavälin sääntöjen laadintaa koskevaa ohjelmaa. Ohjelman pohjana on arvio turvallisuusriskeistä ja niihin liittyvistä kustannuksista, joten ohjelma on hyvä perusta tehokkaiden, toimivien ja tarkkaan harkittujen sääntelytekstien laadintaa varten.

- Hyväksynnän kriteerien ja ohjeaineiston kehittäminen

Viraston sääntöjen laadintaa koskevan menettelyn mukaan sääntöjenlaadintaohjelmassa on huomioitava yksittäiset esiin tulevat tarpeet (esimerkiksi yhtenäistä eurooppalaista ilmatilaa koskevan ohjelman yhteentoimivuus) sekä kaikenlainen muu merkittävä kehitys kansainvälisen oikeuden tai yhteisön oikeuden alalla.

Viraston antaa komissiolle lausuntonsa tärkeimmistä lentotoimintaa ja ilma-alusten miehistön lupia koskevista vaatimuksista, joten se aloittaa sääntöjen laadinnan ja kuulemismenettelyt helmikuun alussa. Virasto antaa komissiolle lausuntonsa myös hyväksyntää ja lentokelpoisuuden ylläpitämistä koskevien täytäntöönpanosääntöjen tarkistamisesta vuoden loppuun mennessä.

3.4 Tarkastukset ja standardointi

Menettelyjen hyväksyminen ja soveltaminen

Viraston perustamisasetuksen mukaan virasto suorittaa kansallisia ilmailuviranomaisia koskevia standardointitarkastuksia sekä yrityksiä koskevaa tutkintaa. Komissio määrittelee ja hyväksyy suuntaviivat menettelyille, joiden mukaisesti standardointi ja tarkastukset suoritetaan. Suuntaviivat hyväksyttäneen vuoden 2004 ensimmäisen neljänneksen aikana.

Näin ollen tulevan laadusta ja standardoinnista vastaavan johtajan ensimmäinen tehtävä on laatia ohjelma jäsenvaltioissa suoritettavia tarkastuksia sekä yrityksiä koskevaa tutkintaa varten. Standardointiohjelmat laaditaan komission määrittelemien suuntaviivojen lisäksi myös olemassa olevien säädösten ja menettelyjen (esimerkiksi hyväksyntämenettelyt) perusteella. Ohjelmien avulla varmistetaan, että kaikkialla EASA:n järjestelmässä sovelletaan mahdollisimman korkealuokkaisia laatonormeja ja että näitä normeja ylläpidetään asianmukaisesti, yhtenäisesti ja johdonmukaisesti ja että standardeja myös levitetään järjestelmän ulkopuolelle varmistamaan Euroopan lentoturvallisuusviraston johtavan roolin tunnustaminen.

Teollisuuden alalla suoritettavia tarkastuksia koskeva ohjelma laaditaan vuoden 2004 ensimmäisen neljänneksen aikana komission määrittelemien ja hyväksymien suuntaviivojen perusteella. Ensimmäiset tarkastukset voitaisiin näin ollen suorittaa vuoden 2004 kuluessa. Tarkastusohjelma kansallisia ilmailuviranomaisia varten määritellään vuoden 2004 ensimmäisen neljänneksen aikana komission määrittelemien ja hyväksymien suuntaviivojen mukaisesti. Tällöin ensimmäiset tarkastukset voidaan suorittaa jo vuoden 2004 aikana.

Koulutus ja seminaarit

Laadusta ja standardoinnista vastaava johtaja vastaa myös siitä, että viraston tekniselle henkilöstölle järjestetään teknistä koulutusta. Koulutus auttaa ylläpitämään ja lisäämään viraston henkilöstön asiantuntemusta, ja se myös varmistaa viraston määrittelemien standardien sekä vaatimusten yhtenäisen tulkinnan. On syytä korostaa, että viraston kyky esiintyä yhdenmukaisesti ulospäin on avainasemassa luotaessa sille johtavaa asemaa ja uskottavaa roolia. Koulutuksen avulla viraston henkilöstö voi tutustua kaikkien teknisten alojen työskentelytapoihin ja kehittää omaa osaamistaan parhaiden käytäntöjen perusteella.

Viraston on sitouduttava levittämään hyväksymiään standardeja viraston sääntelyn vaikutusalueeseen kuuluvissa valtioissa ja niiden ulkopuolella. Virasto on edustettuna tärkeissä ilmailuun liittyvissä seminaareissa, jotta se saa varmasti tietoa parhaista olemassa olevista käytännöistä levittääkseen niitä jälkepäin viraston omassa järjestelmässä. Samasta syystä Euroopan lentoturvallisuusvirasto järjestää myös omia seminaareja sekä koulutusta mainostaakseen omia standardejaan ja käytäntöjään.

Virasto siirtää omaa asiantuntemustaan tarjoamalla koulutusta viraston ulkopuolisille teknikoille (kansallisista ilmailuviranomaisista tai muista asiantuntevista yksiköistä). Vaikka koulutus on suunnattu yhteistyöhankkeiden johtajille, myös teollisuuden edustajat voisivat osallistua siihen. Näin voidaan varmistaa, että viraston standardeja levitetään mahdollisimman laajalti.

Standardien levittämisessä hyödynnetään kaikkia sopivia keinoja, jotta laatu- ja standardointitehtävät tulevat hoidetuiksi.

Virasto järjestää vuoden 2004 alkupuolella seminaareja ja luentoja, jotka koskevat ilmailualan uusia asetuksia. Virasto myös aloittaa vuoden 2004 ensimmäisellä alkupuoliskolla teknisiä asioita koskevan sisäisen koulutuksen ja laatii vuoden 2004 toisen puoliskon aikana koulutusohjelmat ulkopuolisia yhteistyökumppaneita varten.

Viraston laatujärjestelmän luonnostelu

Laadusta ja standardoinnista vastaava johtaja huolehtii myös siitä, että viraston henkilöstön asiantuntemusta hyödynnetään järjestelmien analysoinnissa sekä tunnistettaessa, tuotaessa ja levitettäessä laatua virastoa itseään varten. Laadusta ja standardoinnista vastaava linja alkaa laatia viraston laatujärjestelmää vuoden 2004 aikana. Vuonna 2004 ei ole odotettavissa suoranaisia käännekohtia, mutta laadusta ja standardoinnista vastaavan linjan tärkeimpiin tehtäviin kuuluu huolehtia siitä, että laatujärjestelmän laatiminen etenee kyseisenä vuonna.

Ilmoitetut poikkeamat

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan viraston on analysoitava ilmoitetut poikkeamat, jotta se voisi määritellä parhaat käytännöt turvallisuuden parantamiseksi.

3.5 Kahdenväliset asiat

Perustamisasetuksensa 18 artiklan mukaan virasto voi sopia tärkeimpien sääntelyyn osallistuvien kumppaniensa kanssa työskentelyjärjestelyistä, joilla helpotetaan hyväksyntätehtävien suorittamista sekä tuotteiden ja palvelujen jatkuvaa valvontaa. Samalla on myös valmisteltava uusia yhteisön sopimuksia hyväksyntää koskevien havaintojen molemminpuolisesta hyväksymisestä ja yhteistyöstä sääntelyssä. Uusilla

sopimuksilla korvattaisiin olemassa olevat kahdenväliset lentoturvallisuutta tai lentokelpoisuutta koskevat sopimukset, joita jäsenvaltiot ovat solmineet useiden kolmansien maiden kanssa. Lisäksi viraston olisi valmistauduttava ottamaan vastuulleen JAA:n tällä hetkellä hoitamat teknisen alan yhteistyötehtävät auttaakseen vähiten kehittyneitä kolmansia maita kehittämään lentoturvallisuuden sääntelyjärjestelmiään sekä edistääkseen eurooppalaisia ilmailustandardeja.

4 Viraston tukitoimintojen luominen

Vuosi 2004 on *Euroopan lentoturvallisuusviraston* ensimmäinen kokonainen toimintavuosi, mikä tulisi pitää mielessä tätä työohjelmaa luettaessa. Vuoden 2004 aikana virastosta pyritään luomaan uskottava toimija, ja sen on myös tarkoitus aloittaa lukuisten sille kuuluvien tehtävien toteuttaminen.

4.1 Sisäiset säännöt ja menettelyt: toimiva, selkeä ja avoin järjestelmä

Viraston henkilöstö tarvitsee sisäisiä sääntöjä ja menettelyjä, jotka ohjaavat heidän jokapäiväistä työtään ja elämäänsä virastossa etenkin palvelukseen ottamisen, henkilöstön hallinnan, matkustuspolitiikan, varainhoidon sekä viestinnän osalta.

Erityinen hallinnollinen kehys säätelee viraston toimintaa erityisesti henkilöstöön ja varainhoitoon liittyvissä asioissa. Tämän vuoksi viraston sääntöjä ja menettelyjä ei pidä luoda tyhjästä, vaan niiden laatimisessa on hyödynnettävä vastaavanlaisia asiakirjoja, joita jo noudatetaan toimielimissä ja muissa virastoissa, Euroopan lentoturvallisuusviraston erityisolosuhteet kuitenkin huomioiden.

Pääjohtaja hyväksyy viimeistään vuoden 2004 puolivälissä tärkeimmät henkilöstön hallintaa, matkustuspolitiikkaa, varainhoitoa sekä viestintää koskevat menettelyt. Siihen saakka sovelletaan komission sääntöjä.

4.2 Henkilöstö: viraston ensisijainen painopiste

Henkilöstön hankkiminen virastoon mahdollisimman pian, Euroopan yhteisön yleisen talousarvion taloudelliset rajoitukset huomioiden, on erittäin tärkeää, jotta virasto voisi hoitaa tehtäviään ja jotta virastosta tulisi tunnettu, voimakas ja uskottava elin. Henkilöstövalinta on siten viraston tulevan ylemmän johdon tärkein tehtävä. Eurooppa-neuvoston päätös siitä, että viraston lopullinen sijaintipaikka on Kölnissä, selkeyttää viraston virkoihin hakevien tilannetta.

Viraston nimittävänä viranomaisena toimii pääjohtaja. Koska pääjohtajan nimittämistä jouduttiin lykkäämään vuonna 2003 ja koska väliaikaisten toimihenkilöiden valintamenettely oli hyvin pitkä, vuonna 2003 ei voitu ottaa palvelukseen enempää väliaikaisia toimihenkilöitä. Virasto otti kuitenkin palvelukseensa jonkin verran toimihenkilöitä (yhteisön ylimääräisten toimihenkilöiden työsopimuksella), jotta virasto saattoi aloittaa työn ensisijaisten tavoitteidensa saavuttamiseksi.

Viraston organisaatiosta on mainittava vielä yksi yksityiskohta, joka liittyy viraston rakennetta koskevaan hallintoneuvoston päätökseen. Rakenteen alempien tasojen virkojen täyttämistä vastaa pääjohtaja, ja neljä muuta johtajaa auttavat häntä, kunhan heidät on nimitetty. Ehdotus viraston organisaatorakenteeksi (jossa ovat mukana alemman tason virat) on tämän työohjelman liitteenä.

Perustamisasetuksensa mukaan Euroopan lentoturvallisuusvirasto on yksin vastuussa hyväksyntätehtävistä. Jos virastolla ei ole riittävästi omia päteviä työntekijöitä sille annettujen tehtävien toteuttamista varten, sen on teetettävä työt viraston ulkopuolella. Kustannustehokkuus on yksi viraston tärkeimmistä tavoitteista, ja alihankinnan kustannusten tiedetään olevan huomattavasti suuremmat kuin viraston omien työntekijöiden suorat henkilöstökustannukset. Siksi viraston on tehtävä kaikkensa, jotta se onnistuisi palkkaamaan viraston sisälle riittävästi pätevää henkilökuntaa. Jos

virastolla olisi myös omaa teknistä henkilöstöä, se voisi ottaa nopeammin hoitaakseen tehtävät, joita tällä hetkellä hoitaa Euroopan ilmailuviranomaisten yhteistyöelin (JAA) tai kansalliset ilmailuviranomaiset (NAA). Tällöin siirtymäkausi olisi lyhyempi ja JAA:n järjestelmästä voitaisiin siirtyä Euroopan lentoturvallisuusviraston järjestelmään aikaisemmin. Pitkällä aikavälillä tämä on selkeästi yhteydessä edellä mainittuun tavoitteeseen parantaa sääntöjen laadintaa ja hyväksyntää koskevien menettelyjen kustannustehokkuutta sekä tarpeeseen luoda yksi keskus, jonka teknistä asiantuntemusta lainsäätäjät voivat hyödyntää.

Koska viraston henkilöstön määrä kasvaa merkittävästi vuonna 2004, hallinnon on kiinnitettävä runsaasti huomiota henkilöstön ryhmähengen luomiseen. Ryhmähengettä tarvitaan, jotta Euroopan lentoturvallisuusviraston organisaatiosta tulisi yhtenäinen ja tehokas.

Henkilöstön palvelukseen ottamisen nopeus riippuu henkilöstöryhmän kyvystä toteuttaa tähän liittyvät tehtävät. Tavoitteena on, että 1. heinäkuuta 2004 mennessä viraston henkilöstön määrä on 60 ja että vuoden loppuun mennessä virasto on saanut täytettyä kaikki vuoden 2004 henkilöstötaulukossa näkyvät virat (95 henkilöä).

On muistettava, että hallintoneuvoston hyväksymän henkilöstöpolitiikan mukaan virasto voi ottaa palvelukseensa väliaikaisia toimihenkilöitä sekä kansallisia asiantuntijoita. Tämän mahdollistavat myös Euroopan yhteisöjen virkamiesten henkilöstösäännöt, joita on muutetaan vuonna 2004.

4.3 Varainhoito

Varainhoitoon liittyvä toiminta on keskeinen tukitoiminnan muoto, kun otetaan huomioon Euroopan lentoturvallisuusviraston toimiala sekä tarve varmistaa se, että varainhoidossa noudatetaan mahdollisimman korkeita yhteisön erillisvirastolta vaadittuja standardeja.

Yleinen toiminta

Virasto saavutti taloudellisen itsemääräämisoikeuden vuoden 2003 viimeisellä neljänneksellä, joten nykyään se tekee itsenäisesti kaikki toimintaansa koskevat rahoituspäätökset. Tätä varten virastolla on oltava useita järjestelmiä, jotka mahdollistavat talouden järkevän hallinnan. Tältä pohjalta työtä jatketaan vuonna 2004 varmistamaan, että kaikki tarvittavat sisäiset menettelyt ovat käytössä, kun viraston toimintakyky paranee seuraavien 12 kuukauden aikana.

Euroopan lentoturvallisuusviraston varainhoitojärjestelmää kehitetään edelleen tällaista hallintaa koskevan analyysin tukemiseksi, jotta järjestelmä vastaisi yhteisön uuden varainhoitoasetuksen vaatimuksia, toimintoperusteista budjetointia koskevat vaatimukset mukaan luettuina.

Hyväksyntätehtävät

Jotta virasto voisi toteuttaa lentokelpoisuus- ja ympäristöhyväksyntään sekä lentokelpoisuuden ylläpitoon liittyviä erityistehtäviään, sen on otettava käyttöön joitakin täydentäviä rahoitusjärjestelmiä vuoden 2004 aikana. Virastosta on tarkoitus tulla keskipitkällä aikavälillä omarahoitteinen, joten maksuja koskevan komission asetuksen mukainen palkkioita ja maksuja koskeva järjestelmä olisi otettava käyttöön vuoden 2004 toisen neljänneksen alkuun mennessä. Kyseinen järjestelmä luo perustan

viraston myöntämien todistusten ja hyväksyntöjen hakijoiden suorittamille maksuille sekä julkaisuista, koulutuksesta ja muista viraston tarjoamista palveluista perittävillä maksuille.

Palkkioita ja maksuja koskevan järjestelmän toteuttaminen on viraston myöntämistä todistuksista ja hyväksynnöistä perittävien maksujen kannalta hyvin tärkeä osa varainhoitoon liittyvää toimintaa vuonna 2004. Vaikka palkkioita ja maksuja koskevassa asetuksessa annetut vaatimukset määräävät tämän toiminnan lopullisen jaottelun, ainakin seuraavat toimet sisältyvät siihen:

- laskutusjärjestelmä palkkio- ja maksujärjestelmää varten
- kirjanpito tehtävien määrittely
- taloudellisten riskien hallintajärjestelmän kehittäminen ja toteuttaminen
- laskutuspuolen kassanhallinta.

Edellä mainitut tehtävät ovat tulevan hallintojohtajan ensisijaiset tehtävät vuoden 2004 alkupuolella.

4.4 Tietotekniikka: korkealaatuisen järjestelmän luominen

Viraston tavoitteena on kehittää omaa tulevaa tietoteknistä järjestelmäänsä siten, että Euroopan lentoturvallisuusvirasto voi luomansa asianmukaisen tietoteknisen infrastruktuurin ansiosta tarjota luotettavia tietoteknisiä palveluja kaikille asiakkailleen. Tästä johtuen virastolle on kehitettävä ehjä tietotekninen ympäristö siten, että ensin hankitaan tarvittava laitteisto, minkä jälkeen laitteiden käyttäjille järjestetään tukipalvelut ja kehitetään tietojärjestelmiä. Viraston on saatava käyttöönsä erilaiset laitteet ja ohjelmat, luotava täysin turvallinen tietoverkko sekä luotava, siirrettävä ja hallittava toimintakuntoisia tietokantoja.

Toimiston automaatiopalvelut

Vuonna 2004 virasto luo oman automaatiopalvelunsa hankkimalla työpisteet, tarvittavat oheislaitteet sekä toimiston automaatiovälineet. Tätä silmällä pitäen virasto on jo tutkinut joidenkin sellaisten tietoteknisten palveluntuottajien tarjoamat vaihtoehdot, joiden kanssa komissio on tehnyt hankintasopimuksia, ja valinnut näistä muutaman yhteistyökumppanikseen.

Viraston on tarkoitus olla toimiston jokapäiväisen toiminnan osalta täysin riippumaton komission tietoteknisistä palveluista vuoden 2004 puoliväliin mennessä.

Tietokannat: toteuttaminen ja hallinta

Merkittävä osa viraston töistä on riippuvainen tietokantojen asianmukaisesta hallinnasta. Perinteisten toimistotietokantojen (kuten tietoliikenteen hallinta) lisäksi viraston on luotava erilliset tietokannat erilaisille asiakirjoille (esimerkiksi kaikille viraston laatimia sääntöjä sisältäville asiakirjoille sekä hallintoneuvoston tai pääjohtajan päätöksille) sekä todistuksia ja hyväksyntöjä varten. Virasto myös tutkii mahdollisuutta siirtää jo olemassa olevia tietokantoja (JAA:n tai kansallisten ilmailuviranomaisten käyttämät) tai luoda toimivat yhteydet olemassa oleviin tietokantoihin. Pysyvien tietokantojen lisäksi viraston on parannettava kykyään perustaa väliaikaisia tietokantoja esimerkiksi kuulemisen aikana saatujen

huomautusten käsittelyä varten. Viraston on kaikissa vaiheissa kiinnitettävä erityistä huomiota kaikkien tietokantojen turvallisuuteen ja estettävä se, että sisäiset tai ulkoiset tunkeilijat pääsevät luvattomasti käsiksi tietokantoihin ja muuttavat tai tuhoavat niiden sisältöä.

Viraston on joko siirrettävä välttämättömiä ulkoisia tietokantoja osaksi omaa järjestelmäänsä tai luotava toimivat yhteydet ulkoisiin tietokantoihin vuoden loppuun mennessä. Erityisesti viraston sisäisiä menettelyjä, kuten tietoliikenteen ja asiakirjojen hallintaa varten luodut tietokannat otetaan käyttöön vuoden puoliväliin mennessä.

Tietoverkko ja viestintä

Viraston on käytettävä omia sähköpostipalvelujaan, omia sähköpostimallejaan sekä kehitettävä niiden etäkäyttömahdollisuutta. Tarkoitus on antaa ulkopuolisille kumppaneille yhtenäinen kuva virastosta ja tarjota viraston henkilöstölle mahdollisimman joustavat työskentelyolosuhteet.

Virastolla on oltava täysin toimiva sähköpostijärjestelmä vuoden puoleenväliin mennessä.

Virasto kehittää verkkosivuistaan mahdollisimman monipuoliset, jotta se voisi käyttää niitä pääasiallisena viestintävälineenä sekä kansalaisten että ilmailualan sidosryhmien kanssa. Näin ollen viraston on kyettävä luomaan verkkosivut, joilta käsin käyttöoikeuden saaneet käyttäjät pääsevät kulloinkin tarvittaviin tietokantoihin (esimerkiksi online-konsultaatio) ja jotka mahdollistavat tieto- tai ekstranet-järjestelmän käytön, minkä ansiosta viraston yhteistyökumppanit voivat työskennellä mahdollisimman tehokkaasti. Tällaisia yhteistyökumppaneita ovat muun muassa turvallisuusvaatimusten neuvoa-antava komitea (SSCC) sekä kansallisten ilmailuviranomaisten edustajista koostuva neuvoa-antava komitea (AGNA – katso tarkempia tietoja sääntöjen laadintaa käsittelevästä luvusta).

Viraston on luotava uudet ja hyvin toimivat verkkosivut vuoden 2004 ensimmäisen neljänneksen aikana. Tarvittavat sähköiset välineet saadaan ulkoisten sidosryhmien käyttöön vuoden 2004 ensimmäisen puoliskon aikana.

Turvallisuus

Kehittäessään tietoteknistä järjestelmäänsä viraston on jokaisessa vaiheessa kiinnitettävä erityistä huomiota tietoturvaan, jotta mitään tietoa ei katoaisi ja jotta kaupallisessa mielessä arkaluontoista tietoa voitaisiin suojella.

Käyttäjätuki

Virasto perustaa tietoteknisen työryhmän, jonka tehtävänä on neuvoa ja kouluttaa Euroopan lentoturvallisuusviraston henkilöstöä, valvoa järjestelmää ja verkkoa sekä antaa sovelluksiin liittyvää tukea.

Järjestelmien kehittäminen

Kaiken kaikkiaan virastoon on tarkoitus hankkia sille soveltuvat hallinnolliset ja sen toimintaan mukautetut sovellukset:

- tuki yleistä kirjanpitojärjestelmää varten,
- tuki henkilöstöhallintaa varten,

- asiakirjojen hallinta- ja työnkulkujärjestelmä, joka tukee virastoa hyväksyntätehtävien toteuttamisessa.

4.5 Viestintä

Yksi vuoden 2004 tärkeimmistä tehtävistä on tehdä uudesta virastosta uskottava toimija ilmailu-alalla. Viestintäjärjestelmä on ilmeisen tärkeässä asemassa tämän tehtävän toteuttamisessa. Toimiva viestintäjärjestelmä voi myös vahvistaa syntymässä olevaa ”Euroopan lentoturvallisuusviraston kulttuuria”, joka on edellytys viraston menestymiselle.

Tehokas sisäinen ja ulkoinen viestintä voi auttaa Euroopan lentoturvallisuusvirastoa merkittävästi, kun se pyrkii lisäämään vaikutustaan ilmailumaailmassa ja aivan erityisesti lentoturvallisuuden sääntelyn alalla. Jotta Euroopan lentoturvallisuusvirasto voisi onnistua tehtävissään, sen on kiinnitettävä viestinnässään huomiota erityisesti seuraaviin seikkoihin:

- Euroopan lentoturvallisuusvirastolle on luotava maine nykyaikaisena, uskottavana, avoimena, tehokkaana ja vastuuntuntoisena viranomaisena, ja tätä mainetta on myös pidettävä yllä.
- Euroopan lentoturvallisuusviraston on varmistettava sekä sisäisen että ulkoisen viestintänsä johdonmukaisuus kaikissa tilanteissa.

Viraston on tunnistettava viestintätoimintansa tärkeimmät ulkoiset kohderyhmät. Virasto jatkaa monikanavaisen lähestymistapansa kehittämistä valitsemalla kullekin kohderyhmälle soveltuvan viestintävälineen, jotta kyseiset kohderyhmät voitaisiin tavoittaa. Näin ollen vuonna 2004 on toteutettava seuraavat toimet:

Toimivien tiedonvälityspalvelujen luominen osana viestintätoimintaa

Tämä hyödyttää kahdella tavalla. Ensinnä tiedonvälityspalvelujen kehittämisellä voidaan luoda yhteydet sellaisiin lehdistön edustajiin, jotka toimivat viraston toimivaltaan kuuluvilla aloilla. Toiseksi kyseiset palvelut ovat tärkeitä koordinoitaessa viraston toimintaa mahdollisissa ongelmatilanteissa.

Tapauskohtaisten tutkimusten käsittelyä koskevan menetelmän soveltaminen

Tällaiset tutkimukset voivat vaihdella yksinkertaisista, suurta yleisöä koskevista tutkimuksista monimutkaisiin, teollisuuden edustajien tai muiden asianosaisten käynnistämiin tutkimuksiin. Menettelyssä otetaan huomioon myös se, että monimutkaisimpia tapauksia on seurattava asiaan kuuluvan asiantuntijakeskuksen kanssa Euroopan lentoturvallisuusvirastossa, kansallisten ilmailuviranomaisten organisaatioissa tai muissa asianosaisissa organisaatioissa. Viestintätoiminnan avulla voidaan varmistaa, että virasto täyttää perustamisasetuksen 47 artiklan 2 kohdan mukaisen velvollisuutensa ja antaa nopeasti helppotajuista ja luotettavaa tietoa työstään.

Asiakirjojen julkisuutta koskevien yhteisön säännösten noudattaminen

Pitkälle kehitettyjen uusien verkkosivujen luominen pääsyn helpottamiseksi viraston toimintaa koskeviin asiakirjoihin ja tietoihin

Konferensseihin ja kiertueisiin liittyvien mahdollisuuksien tutkiminen

Kiertueiden järjestäminen voisi olla hyvä tapa esitellä virastoa suurille organisaatioille ja muille asianosaisille (esimerkiksi kansallisille ilmailuviranomaisille, suurille yrityksille jne.).

Euroopan lentoturvallisuusvirasto muun muassa ottaa hoitaakseen JAA:n tehtävät Yhdysvaltojen ilmailuviranomaisen (FAA) kanssa pidettävässä vuotuisessa yhdenmukaistamiskonferenssissa, joka on tarkoitus järjestää kesäkuussa Philadelphiassa.

Muiden kuin perustamisasetuksessa säädettyjen viraston julkaisujen tarpeellisuuden arviointi

Tällaisia julkaisuja voidaan harkita vain, jos ne lisäävät selvästi viraston viestintätoiminnan arvoa.

Järjestelmän luominen virallisia julkaisuja varten

Virallisten julkaisujen järjestelmän ansiosta asianosaiset tahot voivat tutustua viraston laatiin teksteihin heille parhaiten soveltuvassa muodossa. On huomattava, että julkaisuista perittävien maksujen on tarkoitus muodostaa osa viraston tuloista (perustamisasetuksen 48 ja 53 artikla), joten viraston on tehtävä yhteistyötä sellaisen kustantajan kanssa, joka kykenee tarjoamaan tarvittavat palvelut. Ehdotuksen mukaan viraston laatima säännöstö olisi jatkossakin saatavilla viraston verkkosivuilla ilmaiseksi, kun taas lisäarvoa tuottavien julkaisujen (paperiversiot, cd-rom-levyt jne.) tilaajilta peritään maksu näistä palveluista. Tällainen lähestymistapa täyttää avoimuutta koskevat velvollisuudet sekä noudattaa myös perustamisasetuksen 53 artiklaa, jonka mukaan julkaisuista perittävät maksut ovat yksi viraston tulonlähteistä.

Toimivan intranetin luominen virastolle

Intranetistä viraston henkilöstö voi etsiä kaikkea työssään tarvitsemaansa tietoa. Tähän sisältyy myös mahdollisuus hyödyntää sellaisia erityisiä sovelluksia, jotka liittyvät esimerkiksi hyväksyntätyöryhmälle tarkoitettuihin selontekoihin, viraston teksteihin ja tietokantoihin, sisäisiin menettelyihin jne.

Pääjohtajan ensimmäinen toimi vuoden ensimmäisellä vuosineljänneksellä on kokonaisvaltaisen ja yksityiskohtaisen viestintäsuunnitelman laatiminen.

4.6 Oikeudelliset asiat

Vuonna 2004 virasto pyrkii vahvistamaan oikeuskelpoisuuttaan perustamalla oikeudellisista asioista vastaavan työryhmän, joka kykenee käsittelemään sekä yhteisön elimen johtamiseen että viraston tehtävien ja toiminnan toteuttamiseen liittyviä asioita.

Viraston menettelyjen lainmukaisuuden varmistaminen

Kaikkien viraston toimien oikeudellisiin vaikutuksiin kiinnitetään erityistä huomiota. Hankintasopimusten laillisuuden tarkistaminen ja kaikkien esiin tulevien riita-asioiden seuraaminen kuuluvat viraston päivittäiseen hallinnolliseen työskentelyyn. Näin varmistetaan, että työskentely on mahdollisimman avointa ja noudattaa hankintoja koskevia asetuksia. Vuonna 2003 ajankäyttöä ja kustannustehokkuutta koskevat tekijät kannustivat virastoa sitoutumaan olemassa oleviin puitesopimuksiin ja solmimaan muita palvelutasosopimuksia sekä ulkoisten palveluntarjoajien

(esimerkiksi toimistopalvelujen tai tietoteknisten palvelujen tarjoajat) että komission kanssa. Komissio on tuottanut virastolle erilaisia palveluja (toimistotilat, käännöspalvelut, palkanmaksu, terveydenhoitopalvelut jne.). Vaikka nämä palvelut voivat olla luonteeltaan hyvinkin erilaisia, ne liittyvät kaikki yleisesti ottaen viraston perustamiseen ja viraston menettelyjen vakiinnuttamiseen. Vuonna 2004 virasto jatkaa tarpeen mukaan kaikkien edellä mainittujen palvelujen hyödyntämistä, ja viraston oikeudellisista asioista vastaavan työryhmän on varmistettava kyseisiin sopimuksiin perustuvien resurssien yhtenäinen ja asianmukainen käyttö. Oikeudellisista asioista vastaava työryhmä saattaa myös avustaa muiden hallinnollisiin tai toiminnallisiin kysymyksiin liittyvien tehtävien hoitamisessa. Nämä kysymykset voivat koskea esimerkiksi sitä, noudattaako viraston avoimuuspolitiikka yhteisön oikeutta, tai sitä, miten yhteisön talousarviomenettely kulloinkin vaikuttaa viraston rahoitukseen.

Tuen järjestäminen viraston päätehtävien hoitamista varten

Oikeudellista asioista vastaavan työryhmän tehtävänä on vuonna 2004 myös antaa tukea virastoa sääntöjen laadintaan ja hyväksyntään liittyvien tehtävien toteuttamisessa. Sääntöjen laadinnan osalta tämä tarkoittaa sitä, että viraston laatimien tekstien laillisuus tarkistetaan ja viraston kannalta merkittävää oikeudellista kehitystä arvioidaan (EU:n tai EU:n ulkopuolisten maiden ilmailulainsäädäntö sekä ilmailuun liittyvä yhteisön oikeuskäytäntö). Tällaisilla toimilla pyritään varmistamaan, että oikeudellisen tiedon kulku viraston ja niiden toimielinten, joita se edustaa, välillä on laajaa ja vuorovaikutteista.

Oikeusvarmuuden hankkiminen viraston ilmailualaa koskevalle toiminnalle

Perustamisasetuksella viraston hoidettavaksi annetaan lukuisia tehtäviä, jotka koskevat suoraan ilmailualaa. Tätä selvitetään kattavammin oheisen työohjelman sääntöjen laadintaa koskevassa osiossa. Näiden tehtävien toteuttamiseen liittyy selkeästi tärkeä oikeudellinen osatekijä. Vuonna 2003 virasto onnistui jo saavuttamaan merkittävän aseman oikeudellisen tarkistamisen osalta, kun olemassa olevat yhteiseurooppalaiset ilmailuvaatimukset mukautettiin yhteisön täytäntöönpanosääntöihin ja kun virastossa laadittiin pääjohtajan lausunto kyseisistä täytäntöönpanosäännöistä. Samat toimet saatetaan joutua toteuttamaan myös vuonna 2004.

Valituslautakunnan perustamisen myötä viraston on valmistauduttava vastaanottamaan ensimmäiset valitukset. Tämä vaatii virastolta erityistä valppautta, ja lisäksi viraston oikeudellisia neuvonantajia on koulutettava jatkuvasti. Oikeudellisten neuvonantajien on kyettävä neuvomaan pääjohtajaa siten, että hänen päätöksensä laillisuus on taattu. Jos jostakin viraston päätöksestä tehdään valitus, samojen neuvonantajien on kyettävä toimimaan viraston neuvonantajina myös valituslautakunnassa.

Oikeudellisista asioista vastaava työryhmä osallistuu aktiivisesti viraston sääntöjen laadintaa koskeviin tehtäviin. Viraston on oltava tarkkana hyväksymiensä säästöjen laillisuuden suhteen, ja se haluaakin olla valmis toimimaan, jos jokin asia viedään valituslautakunnan tai yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Arvostetun asiantuntijakeskuksen perustaminen

Kaikista edellä mainituista syistä johtuen virastosta on tultava ensiluokkainen ilmailualan lainsäädännön asiantuntijakeskus. Tämä tavoite on mahdollista saavuttaa nimittämällä pätevimmat henkilöt viraston oikeudellisista asioista vastaavaan työryhmään mutta myös ylläpitämällä asiantuntemuksen taso korkeana ja jakamalla sitä viraston ulkopuolisille yhteistyökumppaneille. Viraston ensimmäiset toimintaviikot ovat osoittaneet, että viraston päätösten oikeudelliset vaikutukset kiinnostavat. Viraston onkin arvioitava, missä määrin sen on osallistuttava ulkopuoliseen toimintaan parantaakseen yhteistyökumppaneidensa kykyä ymmärtää viraston tekemiä päätöksiä.

4.7 Seuranta

Viraston työskentelyn voidaan nähdä kulkevan kolmen vuoden jaksoissa: jakso alkaa talousarvion valmistelulla kutakin toimintavuotta edeltävän vuoden tammikuussa ja päättyy tilien julkistamiseen toimintavuotta seuraavan vuoden lokakuussa.

Pääjohtajan on hallittava virastoa siten, että kaikille henkilöstön jäsenille annetaan selkeät vastualueet ja mahdollisimman paljon itsenäisyyttä. Vastapainona on laadittava jäseneltyjä kertomuksia, joiden välityksellä voidaan seurata tavoitteiden saavuttamista ja jotka antavat mahdollisuuden korjata epäsuotuisaa kehitystä tehtävien toteuttamisessa.

Seurannan osalta vuoden 2004 tavoite on luoda ja ottaa käyttöön arviointimenetelmä kaikilla viraston organisaatiotasolla, jotta eri osastojen työskentelyä voidaan seurata.

5 Johtopäätökset

Euroopan lentoturvallisuusvirastoa perustettaessa tavoitteena oli tehdä kyseisestä virastosta Euroopan johtava lentoturvallisuuteen erikoistunut asiantuntijaelin, joka toteuttaisi tiettyjä lentoturvallisuuden alaan liittyviä tehtäviä, joita jo toteutetaan sekä yhteisössä että kansallisella tasolla. Euroopan lentoturvallisuusvirasto on ainut viranomainen, jolla on yhteisön oikeuden mukaan valtuudet antaa lentokelpoisuus- tai ympäristövaatimuksia koskeva hyväksyntä. Perustamisasetuksessa määriteltyjen tavoitteiden mukaan viraston toiminta on vakiinnutettava, jotta sen toimivaltaan kuuluvat tehtävät voidaan siirtää mahdollisimman nopeasti kansallisilta ilmailuviranomaisilta sille. Viraston vakiinnuttamisen kannalta suurin haaste on saada yhteisöltä ja jäsenvaltioilta sellaiset asianmukaiset apuvälineet, henkilöresurssit sekä rahoitus, jotka vastaavat tässä julkaisussa esitettyjä tavoitteita.

Liite – Euroopan lentoturvallisuusviraston organisaatiokaavio (joulukuu 2003)

